

УМЕТНИЧКА ГАЛЕРИЈА СКОПЈЕ

ТОМЕ АЏИЕВСКИ

Веселите продукти на
големиот циркус

Open 2000

Венеција

Август - Октомври

Обредни предмети No. 5, 1993

критика на глобализмот во уметноста.

Но, што конкретно во овој контекст не можете да прифатите или со што не се согласувате?

Т.А.: Глобализмот ја наметнува својата идеологичност преку "индоктринацијата со пред-слики". Ваквата индоктринација ја ослабува можноста за критички избор, бидејќи пред-сликите кои ги нуди како глобални категории или вредности се а priori детерминирани. Ваквата глобализација го оддава впечатокот дека уметничката продукција го има истиот јазик на целата светска сцена. Прифаќањето на редуцираните вредности на пред-сликите без признавање дека станува збор за индоктринација ме нервира.

Постојат ли, според Вас, сепак некои позитивни пунктови?

Т.А.: Во минатото другарството и интимните контакти беа ограничени од локалните географски околности. Сега можеш да играш електронски тенис.

Ако Вашето дело е критика на глобализмот со начинот на "поистоветување" на делото како знак, дали тоа не значи дека и покрај критичката нота, оваа творба сепак е дел од тој глобален ликовен пункт?

Т.А.: Со овој проект уметноста добива друга задача - таа да биде критичар на самата себе. Во него се мешаат или се заменуваат местата на уметникот и критичарот, со таа разлика што јас како уметник не станувам критичар со својата појава, јас не пишувам критика. Замената се однесува на концептот, мојата уметност да е критичка сама по себе. Со други зборови, не станува збор за уметник - критичар, туку за уметност - критичар. Самиот факт дека проектот се бави и го критикува глобализмот подразбира и дека е дел од него и активно учествува во негово разоткривање.

Тенденцијата за глобализмот која требаше да подразбере позитивни конотации во начинот и ритамот на пулсирањето на светот, донесе, всушност, еден неугоден вид на порамнување на идејното и визуелното во уметноста. А со тоа и чекор кон сукцесивно елиминирање на автентичното, автохтоното до условно елиминирање на препознатливоста на традиционалните културни кодови, белези на карактеристичниот говор на одредено поднебје.

"Веселите продукти на големиот циркус" на Томе Аџиевски се токму една ликовна, визуелна

Исправени скулптури I II III, 1987

Досегашното уметничко творештво на Томе Аџиевски можеби е типично за третманот на постмодерната во македонската ликовна уметност. "Израснато" речиси заедно со нејзината појава на македонската ликовна сцена, тоа ги содржи повеќето постмодерни визуелни белези, но и филозофско-естетски дилеми. Оттука и линијата на уметноста на Аџиевски не е модерно права туку е постмодерно номадска, цик-цак односно напред-назад линија.

После првата "барокно"-сатирично-критички интонирана изложба-инсталација *Трчање по Запад* (1986), уметноста на Аџиевски ќе заплови кон "носталгија за обликот", кон архетипски, митски форми, ритуални објекти и обредни предмети (1989-1993). Потоа, после престојот во САД, наместо "прогрес" неговата скулптура, сега комбинирана со фотографијата, "чекори назад" инспирирана од старата уметност на Египет, Велигденските острови и слично (*Големиот чекор назад*, 1997).

Имајќи ги предвид глобалните светски случувања, а особено оние на ликовната сцена, не е случајно што најновиот проект на Аџиевски *The Funny Products of the Big Circus* повторно се навраќа на глобално-локалната критичка интерпретација на нештата. Впрочем, не е воопшто чудно што Аџиевски од перспективата на македонско-балканскиот простор како колевка на европската цивилизација гледа сомничаво и со доза на потсмев на "светските" трендови за глобализација дури и на уметноста. Таков или сличен став веројатно имаат и дел од уметниците од една Кина, Индија, Египет, Јужна Америка. Заради тоа и сатирот од Стоби стои горди на својот пиедестал! Или: подобро би стоело едно шише Coca Cola, симболот на Microsoft, Sony или...?

Околу симболот пак, каков и да е, на перниците-седишта поставени од уметникот, ќе клечат или ќе седат поклонците на новата религија наречена - глобализам! И, можеби - ќе принесуваат жртви како во старите митски времиња! Прашањето е: кои ќе бидат жртвите?!

Оттука оваа најнова инсталација на уметникот логично се надоврзува на неговиот веќе спомнат прв проект. Разликата можеби е во намалената доза на хумор и повисокиот степен на критичност зашто работите денес се посериозни. Токму пред иднината којашто очигледно безмилосно меле сè пред себе и уметноста на Аџиевски си го зема правото да биде покритична и пожестока во исказот.

Златко Теодосиевски

Од проектот "Големиот чекор назад", 1996/97 (детал)

Од проектот
"Големиот чекор назад",
1996/97

The Big Circus' Funny
Products (Original British
Museum), 1998 (детал)

Места No 7, 1995

Издавач: Уметничка галерија Скопје
Крушевска 1а 1000 Скопје,
Република Македонија
тел ++389 91 133 102
Одговорен уредник:
Викторија Васева Димеска
Организација на проектот:
Златко Теодосиевски
Превод на англиски:
Филип Корженски
Дизајн:
Денко Матевски
Фотографии:
Роберт Јанкулоски (корица),
Румен Камилев
Печат: Скенпоинт
Тираж: 300

Роден во Струмица, 1958. Завршил Академија за ликовни уметности во Загреб (Хрватска), Отсек за скулптура, БФА 1983.

Член на ДЛУМ од 1984.

Студиски престои во Англија, Турција и САД.

Адреса: ул. Партение Зографски бр. 39, 91000 Скопје, Република Македонија

тел. ++389.91/178-433

Самостојни изложби:

1986 - Скопје, Трчање по Запад, Музеј на Македонија

1988 - Струга, Народен Музеј

- Скопје, Галерија "25 Мај"

1993 - Скопје, Музеј на современата уметност

1997 - Скопје, Музеј на современата уменост

1998 - Скопје, The Big Circus' Funny Products
(Original British Museum), CIX галерија

АЦМЕ

ВСКИ